

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קב.

עין משפט
נר מצוה

לא א ב טוֹשׁ״ע י״ד סי'
רמד סעי' יח [ברב
אלפס קידושין פ"א ד'
רכא]:

רבינו גרשום

[illegible]

ה' ב' אשה הוה ליה למיכתב. ומנן דבת מאה ושלשים היטה: דאמר ר' חמא בר חנינא. לקמן בעינים ובפרטן אי אמה מוואל אלף שבעים חקר אחת ועל זו א"ר חמא בר חנינא זו יוכבד כו' ובה לוי ויהא דלא קחשיב לה בהדיא לפי שלא בזה למארים אלף בבטן אמה ולידתה צין החומות כלומר ימה קאמר נמי צין החומות גבי לידתה: אשר ילדה. קרא ימירא הוא דהא כבר כתיב (במדבר כו) בת לוי

מתיב רבה אמור אליהם
לדורותיכם וגו'. מימה
למשכ"א דמה צריך להקשות
מנביייתא מקרא הוא ליה לאקשוי
דכתיב לא תסוב נחלה ואומר
ד"י דה"א ענה טובה קמ"ל:
שהפרת

נחפשוּתוּ הקמטין וחזר היופי למקומו² ויוקח ויחזור מיבעי ליה אמר רב יהודה בר זבידא מלמד שעשה לה מעשה לוקחין הושיבה באפריון ואהרן ומרים משוררים לפניו ומלאכי שרת אומרים³ אם הבנים שמחה לחלץ מנאן הכתוב דרך גדולתן וכאן דרך חכמתן מסייעא ליה לרבי אמי דא"ר אמי⁴ ב"ישבה הלך אחר חכמה במסיבה הלך אחר זקנה א"ר אשי⁵ והוא דמפלוג בחכמה והוא דמפלוג בזקנה תנא דבי רבי ישמעאל בנות צלפחד שקולות היו שנאמר⁶ ותייחנה הויה אחת לכולן אמר רב יהודה אמר שמואל בנות צלפחד הותרו להנשא לכל השבטים שנאמר⁷ לטוב בעיניהם תהיינה לנשים אלא מה אני מקיים⁸ אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים עצה טובה השיאן הכתוב שלא ינשאו אלא להגון להן מותיב רבה⁹ אמור אליהם¹⁰ לאותן העומדים על הר סיני לדורותיכם אלו דורות הבאים אם נאמר אבות למה נאמר בנים ואם נאמר בנים למה נאמר אבות מפני שיש באבות מה שאין בבנים ויש בבנים מה שאין באבות באבות הוא אומר¹¹ וכל בת יורשת נחלה והרבה מצות נצטוו בנים שלא נצטוו אבות הא מפני שיש באבות שאין בבנים ויש בבנים מה שאין באבות הוצרך לומר אבות הוצרך לומר בנים קתני מיהת באבות הוא אומר וכל בת יורשת נחלה הוא מותיב לה והוא מפרק לה לבר מבנות צלפחד אמר מר באבות הוא אומר וכל בת יורשת נחלה באבות אין בבנים לא מאי משמע אמר רבא אמר קרא¹² זה הדבר¹³ דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה אמר ליה רבה זוטרי לרב אשי אלא מעתה¹⁴ זה הדבר דשמוטי חוץ הכי נמי דלא יהא נוהג אלא בדור זה שאני התם דכתיב¹⁵ לדורותם זה

וְשֶׁעֲדִיין לֹא נִוְלַד הִיטָה הָיָה נְבִיאָה שֶׁנִּתְנָחֵה עַל מִשָּׁה שְׂעֵמִיד לְהוֹדֵל : מְשׁוּרְרִין . מִמּוֹךְ שִׁמְחָה שֶׁהָיָה
לְדַעַה מִה יֵעָשֶׂה לוֹ מִה יִהְיֶה סוֹף נְבוֹאָתָהּ כְּדֹאִתָּא בְּסוּמָה (דף יא.) : לֵהֲלֹן . כְּשִׁנְיָשׁוֹ בְּנוֹת לְפֶלַח
וְתִפְתִּינָה מִמֶּלֶךְ מִלְּפָנֶיךָ וּמִלְּפָנֶיךָ וְעוֹתָה בְּנוֹת לְפֶלַח לְצִי דוֹרִיין לְנָשִׁים וּמִסְתַּבֵּר דָּכָךְ נִוְלַד כְּדֹכֵיבִי לֹא
יִסְרִינָה (בְּרֵאשִׁית עט.) : וְכֹלָן . כְּשֶׁמִּמְדִּי לִפְנֵי מִשָּׁה דֶּרֶךְ חֲכָמָם כִּסְדֵּר שֶׁכֵּן חֲכָמוֹת וְזוֹ יוֹתֵר מִזֵּו הַקְדִּימִין
וּמִסְבָּרָא אֲמַרְי' הֵכִי דְלֹא יִקְשׁוּ קִרְאִי אֲהַדְדִּי : בִּישִׁיבָה . בֵּין לְדִין בֵּין לְשֹׂאֵר יִשְׁבוֹת שֶׁל תּוֹרָה מוֹשִׁינִין
לְקִימָה וְהַחֲכָם מוֹפֵלַג מִכֵּל חֲצִירֵיו בְּחִמְמָה שֶׁדִּבֵּר אֶל אֶבֶל בְּשִׁבְלֵי שָׂהוּ חֲכָם מַעֲט מִן
שֶׁהָיָה שֶׁהָיָה חֲכָם קָמַת . וּבְנוֹת לְפֶלַח אִירָכָל לְמִינֵיךְ דָּכָכִי שֶׁאִילֵּת הִדִּין מְקִידִים הַהוּא בְּחִמְמָה תַּחֲלֶה :
וְהוּא דִּמְפִּלְגֵי . הַחֲכָם בְּחִמְמָה אִזְ הֵלֶךְ אַחֵר הַחֲכָמָה וְלֹא אַחֵר זָקֵנָה : וְהוּא דִּמְפִּלְגֵי בּוֹקֵנָה .
שֶׁהָיָה יוֹתֵר מִן הַחֲכָם וְאֵעֱ"ג דְּמוֹפֵלַג הַהוּא חֲכָם בְּחִמְמָה וְכַגּוֹן שֶׁהָיָה חֲכָם קָמַת אֶבֶל אִם אִינוּ
לְכַדְדוֹ . שְׁמַעֲיִין מֵהֵבֵל דְּחֲכָם מוֹפֵלַג וְחֹקן מוֹפֵלַג שֶׁאִינוּ חֲכָם כֵּל כֵּךְ בְּכַחוֹר בִּישִׁיבָה הֵלֶךְ אַחֵר
זֶה בְּמִסְכִּיבָה הֵלֶךְ אַחֵר זָקֵנָה וְהִיכָל דְּחֲכָם הוּא מוֹפֵלַג בְּחִמְמָה וְהוֹקֵן אִינוּ מוֹפֵלַג בּוֹקֵנָה בְּ"מ
זֶה דְּהוֹקֵן הוּא מוֹפֵלַג בּוֹקֵנָה וְהַחֲכָם אִינוּ מוֹפֵלַג בְּחִמְמָה בְּכָל מִקּוֹם הֵלֶךְ אַחֵר זָקֵנָה וְאִפְלוּ
שֶׁהַבְּחוֹר חֲכָם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ . וְהִיכָל דְּלֹא מוֹפֵלַג לֹא הֵיכֵל בְּחִמְמָה וְלֹא הֵאִי בּוֹקֵנָה נִרְאָה בְּעִינֵי
אִשִּׁי וְהוּא דְּמוֹפֵלַג בְּחִמְמָה וְהוּא דְּמוֹפֵלַג בּוֹקֵנָה דִּהְיָבִי דְּהוּוֹ תְּרוּיָהוּ מוֹפֵלְגִין הוֹלִינִים בִּישִׁיבָה
דִּהְיָבִל דְּלֹא הוּוֹ תְּרוּיָהוּ מוֹפֵלְגִין לֹא הֵאִי לֹא הֵאִי הוֹלִינִין בְּכָל מִקּוֹם אַחֵר אֲחֵר מִתֵּן וְהַמְלָלָה
וְהוּוֹ הֹקֵן דְּבִשְׁבִּיל שֶׁהַבְּחוֹר חֲכָם קָמַת יוֹתֵר מִמֶּנּוּ אִין לֵנוּ לְבִישׁ אֵת הוֹקֵן וְהַחֲכָם אִינוּ בּוֹשׁ בְּכָךְ
וְקִנְיָנוּ חוֹלְקִין לוֹ כְּבוֹד : שְׁקוּלוֹת הִיוּ . וְלִכְךָ פַּעֲמִים שֶׁהִקְדִּים וְזוֹ לִזוֹ וּפַעֲמִים אִיפְכָא כְּדִרְשִׁין
הוּא מִשָּׁה וְאַחֲרֵן מִלְּמַד שֶׁשְׁקוּלִין הִיוּ וְלֹא תִסְמִיעִינָה לָרִי אֲמַרְי' וְסָפִיעִינָה . מִיּוֹתֵר הוּא דִּמְדִּי
: וְסוּרָה . אֵעֱ"פִי שֶׁשָּׂאֵר בֵּת יוֹרְשָׁם נִחְלָה נֶאֱסָרָה : עֵלֶם טוֹבָה . וְאִירָנָה מְלוֹת עֵשָׂא : אֲמוֹר אֱלֹהִים
רַעֲבָם אֵל הַקְדָּשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָהּ' וְטוֹמְאָתוֹ עֲלֵיו : אֲמוֹר אֱלֹהִים . הֵייוֹ לְאוֹתוֹן
וּמִכְאֵל לְמִלּוֹד לְשֹׂאֵר מְלוֹת הָאֲמֹרִתוֹת בְּתוֹרָה סָתֵם שֶׁנֶּאֱמַר בֵּין לְאֲבוֹת בֵּין לְדוֹרוֹת הַבָּאִין : וְכָל
לְקִימָה אֶבֶל לְדוֹרוֹת הַבָּאִין לֹא אִימָר הִסְבֵּת נִחְלָה : נִטְטוּ בָּנִים . מְלוֹת הַתַּלְמוּדִים וְלִפְנֵי
שֶׁהָיָה וּפְתִיחָה וְכֵן הִרְבֵּה : הוֹרֵךְ לומֵךְ לְאֲבוֹת וְהוֹרֵךְ לומֵךְ לְבָנִים . שֶׁאִם נִכְבַּשׁ סָתֵם וְלֹא
אִם לִיבָה בְּאֲבוֹת מִדְּלָל כְּתִבַּי כִּי תִבְאוּ כְּדִכְתַּב בְּשָׂאֵר מְלוֹת הָאֲמֹרִתוֹת לְבָנִים אִי נִמִּי הוּא יִלְפִין
וְחוֹמֵר מִחֵ"ל מְמוֹת הַמְּפֹרָשׁוֹת לְבָנִים אִין לְאֲבוֹת וְהוּא אוֹקִימָנָה לִיבָה בִּצְחָת מִתֵּן לְהִכִּי כְּחִיבִי
וְעוֹת הַסְתַּמוּת שְׁנוֹהוֹת בֵּין בְּנִים בֵּין בְּאֲבוֹת עַד שִׁפְרָטוֹ לָךְ הַכְּחוֹב כִּי תִבְאוּ אִזְ יִכְמוּ
וְלִקְלֵקְמוֹן : לְבַר מְבֹנוֹת לְפֶלַח . דְּהֵאִי וְכֵן בֵּת יוֹרְשָׁתָה נִחְלָה לֹא אֲבוֹת לְפֶלַח קִאִי דְּהֵאִי גִלִּי
ס' : מֵאִי מִשְׁמַע . דְּהֵאִי קִרָּא לְפֶלַח אֲלֵא בְּאֲוִתוֹ הַדּוֹר : זֶה הַדְּבַר . אֲשֶׁר זָוָה ה' לְבָנוֹת
חֹקֵן הֵאִי זֶה לֹא אֲבוֹת לְפֶלַח קִאִי אֲלֵא אוֹכֵל בֵּת יוֹרְשָׁתָה נִחְלָה דְּכִמְדִּי בְּתַרְיָה לֹא תִסְבּוּ
חֹקֵן . זֶה הַדְּבַר אֲשֶׁר זָוָה ה' אִישׁ אִישׁ מְצִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁכַּת שָׂרִי אִזְ כֵּשׁ אוֹ עוֹ
וְעוֹטִי מִזֵּו אֲלֵא אוֹתוֹ דּוֹר בְּלִבֵּד : שְׁאִנִּי הָסֵם . דְּכִמְדִּי חוֹמֵת עוֹלָם תִּתִּיבָה זֹאת לָהֶם לְדוֹרוֹתָם :

מב

אפשר גם מאה ו' שנה. כלקמן וקר
פירקין דמציעא לן דבכללן אחא מואל
דקאמר קרא היינו בת לוי ממח בתו ש
בתוך מצרים ומשום דקאמר בדרך גבי
וישראל עמדו במצרים מאתיים ועשר
שנה שכן רמז יעקב לבניו רד"י (שמה)
ויעקב עולם יליף מקרא לאמר
לאברהם בצרית בין המצרים כי גר
יהיה זרעך בארץ לא להם אחא זרע
זה יתחם שנאמר כי יצחק יקרא לך
זרע יצחק הוא אומר ויצחק בן ששים
שנה בלדת אוחם ויעקב אבינו אמר
לפרעה ימי שני מגורי שלישים ומאת
שנה הרי כ' יצחק וקל"ד יעקב הרי
מאה ותשעים ומאתים וי' עמדו
במצרים הרי ד' מאות שנה שנאמרו
לאברהם וכל ד' מאות שנה היו
במצרים אי אפשר לומר שהרי קאת
מיורדי מצרים היה כדמביב ובי
גשן קאת ומצרי ושני חיי קאת
שלש ושלשים ומאת שנה ושני חיי עמרם
שבע ושלשים ומאת שנה ופ' שנה של
משה הרי ש"ח א"כ מה מ"ל ועדום וענו
אותם ארבע מאות שנה (כ"ו) שורשך
בארץ לא להם מ' שנה נמצאת יוכבד
בת ק"ל שנה שהרי בתחלת ביאת מצרים
נולדה ומשה בן פ' שנה היה בנאדם
גשמיירי קל"ב ממלאת ועשר : **נחמדן**
הבשר. החלק כעשר קטן : **ויחזור**
מיצעי ליה. שהרי עצרו ימים רבים
שלקחה שהרי כבר נולדו אהרן ומרים
אלא שפירש עמרם ממנה מפני
הגזירה שהיו משליכין הזכרים לילאור
ועכשיו החזירה מפני מרים שנחנצאת
שעמיד בן ללאת ממנה שיושיע את
ישראל בדנפאל (כ"ו) (סוטה דף ע"ב)
לדמביב : **מרים הניצלה אחות אהרן** :

בעוד שהיא אחות אהרן ולא אחות משה
עמיד משה רבינו ללאת מהן והיינו דכתיב

מסורת הש"ס

(א) סוטה יב, (ב) לקמן קכג;
(ג) יצימות עמח, (ד) [לקמן
קכא, תענית ל:]; (ה) [בראשית
מז,]; (ו) [שם טו,]; (ז) [שם כא,];
(ח) [שם כה,]; (ט) [שם מז,];
(י) [שם טו,]; (כ) [שמות ו,];
(ל) [שם, (מ) [שם,]; (נ) [שם ו,];
(ס) [שם טו,]; (ע) [ללא נמצא בכל
ש"ס חלל בתוספתא סוף
כריתות],

תורה אור השלם

1 וְשֵׁשׁ עֶמְקִים יִזְכָּר
אֶת כָּל זֶה אֲשֶׁר יִלְדָּה אֹתָהּ
וְלִזְלוּ בְּמִצְרַיִם וְתֵלַד
לְעַמָּהּ אֶת אֶרֶץ וְאֵת
מִשְׁמֶה וְאֵת מִקְרִים אֲחֻתָּה:
מִכְרָד כֹּס ט
2 וְהָלַךְ אִישׁ מִבֵּית יוֹלֵי יִשְׁקָה
אֶת כָּל זֶה: שְׂמוֹת אֵם
כֹּס מִשְׁבִּירֵי עֶקְרַת הַכֹּס בִּא
רִבְנָיִם שְׂמֵחָה הִלְלוּ יְהוָה:
הַקֹּס יֵלֵךְ שׁ
4 וְתוֹהִיָּה מִחֵלֶת הַרְיָה
תִּקְרָה וְתוֹכֶלָה וְנִשֶּׂה בְּנוֹת
לְעַמָּה לְכֵן דִּרְיָה
מִכְרָד לֹא יֵלֵךְ:
5 וְהַרְיָה שֶׁשׁ צוּרָה יֵלֵךְ
בְּכִנּוּת לְעַמָּה לְאִמּוֹר לְטוֹב
לְעַמָּה בְּעִינֵיהֶם הַרְיָה לְנָשִׁים
לְמַשְׁחַת מִשְׁה אֲבִיהֶם
הַרְיָה לְנָשִׁים:

בארץ לא להם ת' שנה נמאלת יוכבד
בת ק"ל שנה שהרי בתחלת ביות מרס
נולה ומשה בן פ' שנה היה בנאמס
נשמירו ק"ל ממאמלת ועשר: **נאעדן**
הנשר החלק כנער קטן: **יחזור**
מינעי ילוי. שהרי עבדו ימים רבים
שלקחה שהרי כנר נולדו אחרן ומרס
אלף שפירש עמרס ממנה מפני
הגזירה שהיו משליכין הזכרים לילאור
ועשכו החזירה מפני מרס שנתנאמס
יש עמדי בן לנאמס ממנו שיושיע את
ישראל כנרספקא לן (סוטה דף ע"ב)
מדתקדיש) מרסס הנביאית אמות ארס:

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אשר
לדה וכו' שנה אלא כל
מן: (ב) ד"ה צמסיה וכו'
ונישואין כבנות צלפחד
הס"ד:

מוסף רש"י

[illegible]